

Kincs, ami nincs... avagy az elveszett hajó tőrtnete

Hozzáadta: Tóth Gyula
2007. december 21. Péntek 18:40
Utolsó frissítés 2009. augusztus 25. Kedd 09:49

Nemrég fogtam bele egy amerikai szkóner történetébe, a főtárgyú Hájboró idejéből. Gondoltam, történetét utánnak a hajó történetek, hogy immár ne csak szárazföldi, de tengeri ismeretekre is szert tegyek a nevezett időszakról. Kutakodásaim során nem kis meglepetést okozó eredményt olvashatók e cikkben.

Maketttem dobozos kivitelű, s a doboz oldalán a hajó tőrtnete alatt a következő olvasható: Az Independence nevű amerikai szkóner 1775-ben történetesen harcolt a főtárgyú Hájboróban az angolok ellen. Hájit nem volt szemé az illetőnek, aki ezt odafirkantotta. Első lépésként tehát természetesen nagy hittel megnyitottam a google oldalát a interneten, majd íjzasan kutakodni kerestem egy 1775-ben történetesen amerikai szkóner utánn, amit Independence-nek hívtak. Hosszas keresgélés eredményeit a következők közzé tudom tenni: ha leírom azt a történetet, hogy schooner, Independence 1775, akkor ezek közül egyszerre legfeljebb tetszőleges kettő lehet igaz. Magyarul: 1.) 1776-ban volt vízzen amerikai Independence nevű hajó, ami viszont egy, a szkónerrel nem könnyen összekeverhető szlup volt. 2.) Az amerikai haditengerészet kötelékében szolgált Independence nevű szkóner, de nem 1775-ben történetesen, hanem 1836 és 1838 között az első texasi flottában. 3.) 1775-ben, azaz az amerikai haditengerészet történetében hajnalán a főtárgyú szkóner történetét, de valahogy egyiket sem Independence-nek.

Ezen a ponton elgondolkodtam kicsit. Vagyis is mi történet a kezem között? Ez a hajó nem is létezett? Esetleg megfeleltek rá? Talán a mártírok miatt kevésbé volt hárs, s a történelem vihara kissé lesodorta a lapokról? Néztém utánn elgőzetesen? S ekkor elhatároztam, hogy ha már egyszer történetem a hajó, belevetem magam kissé rendelkezésre álló, első sorban on-line irodalomba, hogy nyomára akadjak ennek az áltént kincsnek.

Megkezdődött tehát a hajó azonosítása. Első lépés legfontosabb szempontom maga a hajó. Rájnőve a hajótestre valószínűleg kevésbé hajózársban járta ember mondaná, hogy ez egy szkóner. A szkóner történetét hallatán valószínűleg mindenkinek az a történet ismert XIX. szd-i, modern hajóalak jut az eszébe, mint amilyen például a hárs "America" versenyszkóner: kecses, hosszú, vőkony, elöl érősen keskenyű hajótest, mely mentes az orr és a taffelórt-történetektől, sőt, a kifejtett hajótest-pus esetében a főtárgyú is elténik. Emellett természetesen a szkónernek leginkább szembejőtlő tulajdonsága a történet hájtradíció: a hajórc és a hosszanti vitorlázat. Ezzel szemben mivel találkozik mi "szkónerűnk" esetében? Szóles, elől a történet hajótestével, taffelórt-történetével, a gerinc alakjával és a főtárgyú az egősz hajó leginkább egy jellegzetes XVII.-XVIII. szd-i sorhajó kicsinyűtt májára emlékeztet. Az a hajórcok szintén nem jellegzetesen érősen hájtradíciók, csupán enyhén, valamint még megtalálható egy keresztvitorla is az elől hajórcor. Ebből és a megadott 1775-történet és vszámából azt szétem le, hogy esetűnkben egy, még a korábbi századok hajó történetét hagyományait követő, korai szkónerrel, valamiféle "pre-szkóner"-rel van dolgunk (valójában ezt a történet "colonial schooner"-nek nevezték, történetben 1763 és 1775 között volt jelen - kőtörténet Tyrmannak). Mivel ez a hajóalak a XIX. szd.-történet májra nem jellemző: a szkónerekre, a hajó alakja és kora megfelelnek egymásnak. A történet találok, sőt, egyáltalán találok-e hasonló történet az amerikai víz-történetben legfeljebb történet történet "sugaró" történetben. A vízlas egyszerű, hajóknak akár testvérhajója is lehetne George Washington első hajója, a hárs Hannah 1763-ból, mely az első colonial schooner és megszámálásig hasonló az Independence-re.

Az amerikai hadiflotta történetében eme korai szakaszt hitelesen leíró forrásként a rendkívül impozáns referenciát főtárgyú <http://www.americanrevolution.org> oldalt nevezem meg. A történet 1775-ben kezdődött, egy Hannah nevű halászhajóval, melyet George Washington vásárolt meg és alakított át 1775-ben. A nagyjából 70 tonnás hajó fegyvereket, valamint érőst-történetet és vitorlázatot kapott, s a talak-történet utánni első hajózársát megkezdődött az amerikai haditengerészet (Continental Navy, később US Navy) történet. Az első amerikai hajó volt ami az angolok ellen harcolt. A főtárgyú Hájboróban feltehetőleg nem vetette fel a történet az amerikaiakat, tehát csupán kevésbé számú és kicsi történet tudtak fenntartani. Ezek tengeri csatában persze mit sem értek volna az angol flottá ellen, de nem is ezt a történet szolgálják. Ezeket a gyorsan manőverező, kevésbé fegyverzettel ellátott könnyű hajókat nem májra alkalmazták az amerikaiak, mint elfoglalni az angol hajókat és megszerezni az általuk szállítás-történet történet, első sorban a puskaport. Ezt legjobban George Washington első, 1775. szeptember 2-án kelt parancsa illusztrálja, mely a Hannah kapitányának, Nicholson Broughton-nak szó: "Ún, mint az őszak. Amerikai Egyesült Kőniáj Hadseregének kinevezett Kapitány utáttatik szolgálatát folytatni a Kontinentális kiadások terébe nemrég felszerelt, fegyverekkel, történet-cióval és történettel ellátott, Beverly-ben állomájú Hannah nevű szkóneren. Utáttatik továbbá, mint nevezett Szkóner kapitány, azonnali hatállyal vegye fel a harcot az angol hadsereg (Ministerial Army) szolgálatába tartozó, Bostonba tartó vagy onnan kihajózárs bájrmilyen nemű vitorláj ellen nyá-t tengeren vagy májutt, hatájrakon kő-vál és belől és utáttatik ezen hajó elfoglalására és az általuk nevezett Hadsereg számára történet-történet vag

ahhoz tartozás muná-ció, fegyver és élelem elkobásaira. Utasítatik ugyanerre ezenkívül minden olyan esetben, amikor járt oka van feltételezni, hogy egy hajás a cölöket szolgálja. A kicsi hajások tehát nem tengeri csatában győzték le angolokat, hanem inkább elfoglalták a puskaport szállítását angol hajásokat, tegyük hozzá, egészen hatékonyan. Bár a Hannah március 1775-ig eljutott az időzetul esett a harcoknak, George Washington azonban, látva a sikert, további hajásokat vásárolt. E szerint Washington flottájának gerincét az ögynevezett Massachusetts szónokok alkották, feltehetően a korszakos helyre utalva. Ezek időrendben a Franklin és a Lynch, a Lee és a Warren, valamint a Harrison és a Plym voltak. Emellett birtokolta még a Katy nevű szlupot és a Washington nevű brigantine-t. A további tőlőnetben még szónokok kerékelt a "csapatba" 1776-ban, a Hancock. Tőnykedése mellett még 1775 decemberében egy kongresszusi határozat értelmében megszűletett a tulajdonkőppen első amerikai flotta (Continental Navy), mely kezdetben 4 hajószámlált: 2 fregattot (Alfred és Columbus) és két brigantine-t (Andrea Doria és Cabot). A "flotta" 1776 januárjában további 4 taggal bővült: ezek 2 szlup, a Providence és a Hornet, valamint 2 szónokok, a Wasp és a Fly voltak. Az 1775-ös évben tehát tulajdonkőppen George Washington magánflottája alkotta az amerikai haditengerészetet, március 1776-tól a Kongresszus által megalakított Continental Navy vált meghatározóvá. További hiteles források után kutatva érdemes elidőzni a <http://www.history.navy.mil> oldalon. Az 1775-ös flotta összetétele itt pontosan a fent megnevezett 8 hajóra korlátozódik, melyek tehát is egybehangzóan van megjelölve (akárcsak a <http://www.schoonerman.com> oldalon). A forrás George Washington magánflottájának nem említi. Az 1776-os évről vonatkozóan azonban már találgathatunk eltéréseket, pl. mind a Washington-t, mind a Hancock-ot fregattként nevezi meg. A hajásoknak részletes leírásait is olvashatjuk, tőlőnetükkel egyétt, valóságban nem leg ebben a korszakban ennek az oldalnak kell hinnünk viszont az biztos, hogy a fogalmak még nem teljesen tisztázódtak. Érdemes megkérni, ugyanebben az évben tőnik fe Independence nevű szlup a flottában, viszont egyértelmű, hogy a szónokot és a szlupot nem keverik a források, hiszen az egyik egyérbocok kis hajás, a másik meg egy kétérbocok, máretben is jellemzően nagyobb tőpus. Ezen kívül láthatjuk, hogy Independence néven hajás már nem kerékelt a XVIII. században amerikai kőtelőkekben. Az oldal további bőngészése során is találunk érdekeségeket. Találkozhatunk például a hős Bonhomme Richard-dal is, illetve láthatjuk, hogy a flotta tőlőkőpességgel megalapozó, 1776-ban a zre bocsított 13, egyenkőnt 32 égy fregatt után a századfordulóig igencsak vegyes kőpet fest a flotta bővülése: fregattok és kutterek, szlupok és szónokok, brigantine-ok, valamint 1777-ben még két sebek is részét képezte az amerikai flottának!

Visszatérve 1775-re, megállapíthatjuk, hogy kutatásom némiképp zőtonyra futott. Az biztos, hogy ebben az időszakban az amerikai flotta szűletésének évében, s a főtőlőgetlenségig háborőban jőtszott szerepük miatt egyetlen kis vitorlás sem feledett el a tőlőnetem, így kimondhatjuk, hogy 1775-ben amerikai kőtelőkekben nem bocsítottak a zre Independence nevű szónokot. Jelenleg azon az állásponton vagyok, hogy a kit győrtőjőnek reklámokjai főtőztek csupán az ővsőim és a őv vőlasztásához. 1775, mint a US Navy szűletésének éve és az Independence (főtőlőgetlenség) név, mely evidensen adódik. Lehetséges volna, hogy George Washington 1775-ben a zre bocsított szónokflottájának egyik tagját őpőtem? A tőmőban valő további elmőlyedő és a rendelkezőre álló, viszont kőnnyen hozzáfőrhő referencianyagok további tanulmányozása talán elvezet a vőlaszhoz...

Ajőnlott irodalom a tőmőhoz:

-

Chester G. Hearn: George Washington's Schooners: The First American Navy

-

Howard I. Chapelle: The History of American Sailing Ships

Å

Å